

KOOLI ÕPPEKAVA ÜLDOSA

1. Kooli eripära

Kool on asutatud 1990.aastal. Kool on Sillamäe Linnavalitsuse hallatav asutus.

Aadress: Geoloogia tn 13, Sillamäe, Ida-Virumaa; telefon: 3974044; e-post: info@kannukakool.edu.ee; veebileht: www.kannukakool.edu.ee.

Kooli õppekeel on vene keel. Koolihoone on neljakorruseline, samuti hoones on keldrikorrus. Koolihoone paremas tiivas on 1.-4.klasside klassiruumid (koduklasside süsteem), hoone vasakus tiivas on 5.-9. Klasside klassiruumid (aineklasside süsteem). Koolis on füüsika, keemia, bioloogia klassiruumid, loengusaal, IKT-ga varustatud klassiruumid, 2 arvutiklassi, tehnoloogiaklass, käsitöö- ja kodunduse klassid, võimla, jõusaal. Esimesel korrusel paiknevad aula, raamatukogu ja lugemissaal, söökla ja kohvik. Koolis on ka koolimuuseum. Kooli keldrikorrusel on saun.

Koolis on oma sümbolid: lipp ja logo.

Enam kui 40 kooliruumi on varustatud IKT-ga, on internetiühendus ning juhtmevaba intraneti kasutamise võimalus.

Kooli territoorium on heakorrastatud ja sinna on rajatud võimalused õpilaste mängimiseks ja puhkamiseks, samuti ka ainetundide läbiviimiseks. Kooli territooriumil on tiik, kus on palju erinevaid taime ja loomi (orhideed, kullerkupud, veelinnud, kalad, kahepaiksed jt). Osa territooriumist on heakorrastatud õppeplatsi kujul, kasutatakse „loodusliku laborina“ geograafia, bioloogia ja füüsika tundides.

Kool asub mere lähedal, kooli akendest avaneb ilus vaade sadamale ja männikule.

1992.aastast saadik töötavad koolis ACE klassid (inglise keele süvaõpe).

Alates 2005.aastast tekkis õpilastel võimalus õppida osa õppeainetest eesti keeles.

Iga-astasel osalevad kooliõpilased olümpiaadides, konkursidel ja võistlustel. Koolis töötavad huviringid, pikapäevarühmad, korraldatakse koolisisesed ja –välised üritused: kooliteatrite festival, Fashion Time, Euroopa päev, õpilaskonverents, koolitalentide festival.

Koolis on korraldatud kooli tugispetsialistide: psühholoogi, sotsiaalpedagoogi, logopeedi ja parandusõpetaja tugiabi. On korraldatud pikapäevarüümad ja huviringid.

2. Kooli missioon, visioon ja eesmärgid

Kooli missioon: pakkuda õppimiseks sõbralikku, psühholoogiliselt komfortset õpikeskkonda, mis on suunatud teadmiste, oskuste ja vilumuste omandamiseks, samuti aitab kriitiliselt mõelda, ennast hinnata, analüüsida ja määratleda.

Kooli visioon: anda õpilastele võimalus oma huve ja oskusi määratleda; tagada kõigile võrdsed võimalused koolikohustuse täitmiseks ning kindlustada iga õpilase valmiduse õppimise jätkamiseks nii järgmises õppeastmes kui ka kogu elu kestel.

Kooli eesmärgid:

- 1) Tagada iga õpilase võimalusele vastava õpetamistase.
- 2) Korraldada õppetegevust hariduslike erivajadustega õpilastele.
- 3) Kasutada IKT vahendeid õppeprotsessis.
- 4) Võimaldada õppida mõni õppeaine eesti keeles.

Kooli väärtused.

1. **Teadmised** – kindel õppeainest arusaamine, oskus seda kasutada, mõista, samuti ka kasutada eesmärkide saavutamiseks. Teadmised aitavad inimestel oma tegevust otstarbekalt korraldada ja selle käigus tekkivaid probleeme lahendada.
2. **Lojaalsus** – tegevate seaduste, reeglite ja juhiste järgimine, korrektne ja positiivne suhtumine kõikide koolipere liikmete vahel.
3. **Tunnustus** – iga koolipere liikme tegevuse positiivne hindamine.
4. **Looming** - tegevus, mille käigus ilmub midagi uus ja väärtuslik mitte ainult ühele inimesele, kuid ka teistele.
5. **Koostöö** – kõikide koolipere liikmete võrdne osalemine koolielus.
6. **Ohutus** – see on kavandatud tegevus, mis tagab komfortset, psühholoogiliselt tasakaalustatud õpikeskkonda.
7. **Areng** – tegevused, mis on suunatud koolielu vaimse, materiaalse ja füüsilise keskkonna parendamisele.
8. **Vastutus** – oskus oma tegude ja valikute tagajärgi hinnata ning nende kuuluvus endale vastu võtta.

3. Õppeprotsessi korraldamine

Sillamäe Kannuka Koolis on õppetunnid jaotatud õppeaineti igas kooliastmes järgmiselt:

	1.	2.	3.	I ka	I ka	4.	5.	6.	II ka	II ka	7.	8.	9.	III ka	III ka
1) eesti keel/vene keel	6	6	7	19	19	5	3	3	11	11	2	2	2	6	6
2) kirjandus					0		2	2	4	4	2	2	2	6	6
3) eesti keel	2	3	2	6	7	4	4	4	12	12	4	4	4	12	12
4) A-võõrkeel			3	3	3	3	3	3	9	9	3	3	3	9	9
6) matemaatika	3	4	4	10	11	4	4	5	13	13	4	5	4	13	13
7) loodusõpetus	1	1	1	3	3	2	2	3	7	7	2			2	2
8) geograafia					0					0	1,5	1,5	2	5	5
9) bioloogia					0					0	1,5	1,5	2	5	5
10) keemia					0					0		2	2	4	4
11) füüsika					0					0		2	2	4	4
12) ajalugu					0		1	2	3	3	2	2	2	6	6
13) inimeseõpetus		1	1	2	2		1	1	2	2	1	1		2	2
14) ühiskonnaõpetus					0			1	1	1			2	2	2
15) muusika	2	2	2	6	6	2	1	1	4	4	1	1	1	3	3
16) kunst	2	1	1,5	4,5	4,5	1	1	1	3	3	1	1	1	3	3
17) tööõpetus	1	2	1,5	4,5	4,5					0					0
18) käsitöö ja kodundus; tehnoloogiaõpetus					0	1	2	2	5	5	2	2	1	5	5
19) kehaline kasvatus	3	3	2	8	8	3	3	2	8	8	2	2	2	6	6
20) vaba tunniressurss informaatika (II-III aste)	0	2	0	2	2	0	1	0	1	1	1			1	1
Maksimaalne nädalakoormus	20	23	25			25	28	30			30	32	32		

RÕK-i § 15 p.4 alusel on I kooliastmes vabad tunnid kasutatud järgmistes õppeainetes: eesti keel – 1 tund, matemaatika – 1 tund; II kooliastmes on vaba tund kasutatud informaatikas; III õppeaines on vaba tund kasutatud informaatikas.

7.klassi uusastujatele kehtib alates 01.09.2015.a järgmine õppetundide jaotus õppeaineti igas kooliastmes:

	1.	2.	3.	I ka	I ka	4.	5.	6.	II ka	II ka	7.	8.	9.	III ka	III ka
1) eesti keel/vene keel	6	6	7	19	19	5	3	3	11	11	2	2	2	6	6
2) kirjandus					0		2	2	4	4	2	2	2	6	6
3) eesti keel	2	3	2	6	7	4	4	4	12	12	4	4	4	12	12
4) A-võõrkeel			3	3	3	3	3	3	9	9	3	3	3	9	9
6) matemaatika	3	4	4	10	11	4	4	5	13	13	5	4	4	13	13
7) loodusõpetus	1	1	1	3	3	2	2	3	7	7	2			2	2
8) geograafia					0					0	1,5	1,5	2	5	5
9) bioloogia					0					0	1,5	1,5	2	5	5
10) keemia					0					0		2	2	4	4
11) füüsika					0					0		2	2	4	4
12) ajalugu					0		1	2	3	3	2	2	2	6	6
13) inimeseõpetus		1	1	2	2		1	1	2	2	1	1		2	2
14) ühiskonnaõpetus					0			1	1	1			2	2	2
15) muusika	2	2	2	6	6	2	1	1	4	4	1	1	1	3	3
16) kunst	2	1	1,5	4,5	4,5	1	1	1	3	3	1	1	1	3	3
17) tööõpetus	1	2	1,5	4,5	4,5					0					0
18) käsitöö ja kodundus; tehnoloogiaõpetus					0	1	2	2	5	5	2	2	1	5	5
19) kehaline kasvatus	3	3	2	8	8	3	3	2	8	8	2	2	2	6	6
20) vaba tunniressurss informaatika (II-III aste)	0	2	0	2	2	0	1	0	1	1		1		1	1
Maksimaalne nädalakoormus	20	23	25			25	28	30			30	32	32		

Liikluse teemad ja nende maht põhikoolis

Vastavalt „Liiklusseaduse“ §4 punktile 1 liiklust õpetamise eesmärgiks on kujundada üksteisega arvestavaid liiklejaid, kellel on:

- 1) harjumusi ohutult liigelda ja kes tunnevad liikluse keskkonda, samuti hoiduvad ohtlikust käitumisest, mis võib ohustada teisi liiklejaid ja takistada liiklust;
- 2) teadmisi ja oskusi, mis toetavad nende ja teiste liiklejate ohutust erinevates olukordades teel nii jalakäija, reisija kui ka autojuhina.

Kooli eesmärk on vastavalt „Liiklusseaduse“ §4 lõigele 1 õpetada õpilasi ja ette valmistada neid ohutule liiklusele.

Koolis toimuv õpetamine toimub vastavalt „Laste liiklemise õpetamise korra“ määrusele №89 08.03.2001.a. Maanteeamet soovitab liiklusteemade vahendusel kujundada allolevaid üldteadmisi ohutuks liiklemiseks kooliastmeti.

I kooliaste

Eesmärk:

- 1) Ohutuse hindamine ja tähelepanu pööramine ohutusele igapäevases õppe- ja kasvatustegevuses.
- 2) Oskus oma ohutust ja ohutut käitumist hinnata ja mõista; ohtlike olukordade tekkimise põhjuste seletamine, ohutuse ennetamine, ohutust tagavate kaitsevahendite kasutamine, abi kutsumine.

Pädevused:

- 1) Hindab ohutust ja kaitseb ennast.
- 2) Tunneb hädaabi telefoninumbrit (112). Oskab ohust teatada.
- 3) Oskab koolihoonest ohutult evakueerida .
- 4) Tunneb tuletõrjevahendite asukohti koolis.
- 5) Teab plahvatusainetega kaasnevatest ohtudest, oskab plahvatusaine leidmisel abi kutsuda.
- 6) Oskab õigesti käituda plahvatusa ähvarduse korral koolis või teises avalikus asutuses.
- 7) Oskab kirjeldada ohtusid kooliteel, põhjendada ja selgitada, kuidas kooliteel ohtusid vältida.
- 8) Oskab kasutada kaitsevahendeid, mis tagavad ohutust, s.h.helkurit, kaitsevööd, jalgrattakiivrit, põlve - ja küünrakaitsmeid, vajadusel ka päästerõngast ning päästevesti.
- 9) Oskab käituda end ühitranspordis, siseneda ja väljuda ning ohutult sõiduteed ületada.
- 10) Oskab jalgratta, rula ja rulluiskudega sõitmiseks ohutud kohad valida.
- 11) Oskab ohutult liigelda märjal, libedal, lumisel teel.
- 12) Oskab valida ohutuimat teed, s.h.raudtee ületamiseks; peatuda, kuulata, vaadata ning veendudes, et oht puudub, teed ületada.
- 13) Oskab transpordi liikumise suunda määrata ja liikluskiirust hinnata.
- 14) Oskab valet/ohtlikku käitumist teel õigest/ohutust käitumisest eristada.

II kooliaste

Eesmärk:

- 1) Õpetada ohutust, enesekaitset ja ohutut käitumist mõistma ja hindama; oskus osaleda ohtu ennetavates diskussioonides tegevuse analüüsimisel ja õigete hoiakute kujundamisel.
- 2) Ohutusest teadmiste, oskuste, vilumuste lõimimine (laste õpetamine reaalses liikluskeskkonnas, praktilised treeningud jt)

Pädevused:

- 1) Hindab ohutust ja kaitseb end.
- 2) Oskab kiiresti ja korrektselt ohust teatada;
- 3) Oskab koolist kiiresti evakueerida;
- 4) Tunneb tuletõrjevahendite asukohti koolis ja oskab neid kasutada.
- 5) Oskab vajadusel tuletõrjetekki kasutada.
- 6) Teab plahvatusainetega kaasnevatest ohtudest, oskab plahvatusaine leidmisel abi kutsuda.
- 7) Oskab õigesti käituda plahvatuse ähvarduse korral koolis või teises avalikus asutuses.
- 8) Oskab kasutada kaitsevahendeid, mis tagavad ohutust, s.h.helkurit, kaitsevööd, jalgrattakiivrit, põlve - ja küünrakaitsemeid, vajadusel ka päästerõngast ning päästevesti.
- 9) Oskab käituda end ühitranspordis, siseneda ja väljuda ning ohutult sõiduteed ületada.
- 10) Oskab transpordivahendi suunda, liikluskiirust ja –kaugust hinnata.
- 11) Oskab valida ohutuimat teed, s.h.raudtee ületamiseks ning ületab teed.
- 12) Oskab transpordivahendi kiirust hinnata ja kaugust määrata.
- 13) Tunneb / mõistab liiklusreeglite nõudmisi jalakäijadele, autojuhtidele (jalgratturidele).
- 14) Oskab ohutusest vajalikku infot ja lisamaterjali leida.

III kooliaste

Eesmärk:

- 1) Õpetada ohutust, enesekaitset ja ohutut käitumist mõistma ja hindama; oskus ohtu ennetavates diskussioonides osaleda tegevuse analüüsimisel ja õigete hoiakute kujundamisel.
- 2) Seadusandlusest tulenevate käitumisharjumuste kujundamine, mis tagavad ohutust (teadmiste rakendamine oskusest viumusteni), praktilised õppused.

Pädevused:

- 1) Hindab ohutust, arvestab teiste liiklejatega ja on seadusekuulelik.
- 2) Oskab ohust teatada ja olukorda hinnata.
- 3) Oskab koolist ohutult evakueerida ja nooremaid evakueerimisel aidata.
- 4) Tunneb tuletõrjevahendite asukohti ja oskab neid kasutada.
- 5) Oskab väiksemaid tuleallikaid kustutada (s.h. lõket, põlevat õli pannil jt)
- 6) Teab plahvatusainetega kaasnevatest ohtudest, oskab plahvatusaine leidmisel abi kutsuda.
- 7) Oskab ohtlike ainetega puutumisel end kaitsta nende kahjulikust tervisele mõjust
- 8) Oskab õigesti käituda plahvatuses ähvarduse korral koolis või teises avalikus asutuses.
- 9) Oskab jälgimise teel helkuri omadusi hinnata.
- 10) Oskab kasutada kaitsevahendeid, mis tagavad ohutust, s.h. helkurit, kaitsevööd, jalgratta- ja mootorrattakiivrit, põlve - ja küünrakaitsmeid, .
- 11) Tunneb nõudeid jalgratturile ja mootorratturile, ning oskab end käituda vastavalt nõuetele.
- 12) Oskab kaardile ohtlikuid kohti märgistada kooliteel ning valida ohutumad teed sihtpunktini.
- 13) Kirjeldab ohutuma tee valimise põhimõtteid.
- 14) Mõistab liiklusreeglite nõudeid jalakäijatele, autojuhtidele (jalgratturitele, mootorratturitele).

Liikluse teemad lähtuvad põhikooli riikliku õppekava teemast “Tervis ja ohutus” ning maanteeameti nõuandest liiklusõpetuse osas, samuti ka Liiklusseadusest.

Vabariigi Valitsuse määrusega nr 89 08.03.2001 “Laste liikluse õpetamise kord” on jaotatud liiklusteemade õppesisu kooliastmete järgnevalt:

- 1) Esimeses kooliastmes (1.-3. klass) õppesisuks on õpetada jalakäijat ja jalgratturit ohutult liigelda, end käituda ja liiklusega time tulla, lähtuvalt kõigepealt lapse elukoha ümbritsevast keskkonnast.
- 2) Teises kooliastmes (4.-6. klass) ja kolmandas kooliastmes (7.-9.klass) liikluse õppesisuks on erinevate olukordade selgitamine teel lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt, samuti ka ohutu liiklemise õpetamine teel linnas ja maal.

Vabariigi Valitsuse määrusest nr 89 08.03.2001 “Laste liikluse õpetamise kord” § 7 lähtuvad liiklusõpetuse üldteemad ja nende maht õppeaastas klassi jaoks. Klassijuhatajate ja aineõpetajate tööplaanides määratakse liiklusõpetuse üksikasjalikud teemad, mida vaadeldakse aineõppe integratsiooni kujul. Kooli- ja klassivälised üritused liiklusõpetuse osas kavandatakse kooli üldtööplaanis, nende läbiviimise eest vastutab kooli juhtkond.

Liikluskasvatuse teemad	Maht tundides õppeaastaks klassi jaoks
Jalakäija liikluseeskiri	4
Ohutu käitumine teel	2
Kehtivate liiklusnormide järgimine ja teiste liiklejatega arvestamine	1
Liikluseeskirjast lähtuvad õigused, kohustused ja vastutus.	1
Kokku	8

Klass	Õppeaine	Teema
<i>Jalakäija liiklusreeglid</i>		
1	loodusõpetus	Jalakäija
	venekeel	Jalakäija liikluseeskiri
	tööõpetus	Kõnnitee, sõidutee
	kunst	Kuidas ma kooli lähen. Kavandame ohutut teed.
2	inimeseõpetus	Jalakäija – autojuht
	inimeseõpetus	Liiklusmärgid. Lubavad.
	kunst	Valgusfoor
	tööõpetus	Liikleja
3	kehaline kasvatus	Jalakäija – autojuht – jalgrattur
	inimeseõpetus	Liiklusmärgid. Hoiatavad.
	kunst	Ülekäigurada. Reeglid. Teerist.
	Eesti keel	Liikluseeskiri
4	Eesti keel	Liikluseeskiri
	Inglise keel	Transport
	kehaline kasvatus	Sõiduteel liiklemine
	kunst	Maantee
5	Eesti keel	Keelavad ja lubavad liiklusmärgid
	inimeseõpetus	Jalgrattur maanteel
	Inglise keel	Ohutu liiklemise reeglid
	kunst	Teeristi reeglid
6	kehaline kasvatus	Transport - jalgratas
	kehaline kasvatus	Lubatud ja keelatud kohad rulluisude ja rulaga sõitmiseks
	inimeseõpetus	Jalgratturi õigused ja kohustused
	Tehnoloogiaõpetus	Liiklusreeglite testidega tööd
7	loodusõpetus	Füüsika ja liikluseeskiri. Liikluskiirus
	Eesti keel	Jalakäija ja jalgratturi käitumisreeglid teel.
	kehaline kasvatus	Prioriteedireeglid teel.

Klass	Õppeaine	Teema
	Tehnoloogiaõpetus	Liiklusreeglite testidega tööd
8	füüsika	Füüsika ja liikluseeskiri. Kuidas hinnata vahemaad liikuva sõiduvahendini. Tema kiirus.
	füüsika	Füüsika ja liikluseeskiri. Helkuri omadused.
	Ühiskonnaõpetus/ inimeseõpetus	Liiklusseadus
	Ühiskonnaõpetus/ inimeseõpetus	Liiklusseaduse põhimõisted
9	Tehnoloogiaõpetus	Liiklusreeglite testidega tööd
	kehaline kasvatus	Liiklusseadus
	ühiskonnaõpetus	Liikluseeskiri
	ühiskonnaõpetus	Liiklusseaduse põhimõisted
<i>Ohutu käitumine teel</i>		
1	kunst	Ohutu koolitee
	loodusõpetus	Milleks helkurit vaja on?
2	kunst	Minu tänav. Ohud.
	venekeel	Tähelepanu arendamine. Erinevad olukorrad.
3	kehaline kasvatus	„Ma ületan teed ohutult“. Erinevad olukorrad.
	inimeseõpetus	„Roheline värv“ lubavad ja keelavad liiklusmärgid.
4	venekeel	Miks on talvine tee ohtlik?
	kehaline kasvatus	„Olen nähtav“ – isikliku kaitse märgid.
5	kehaline kasvatus	Suvised ja talvised ohud teel.
	inimeseõpetus	Teistega arvestamine teel.
6	Inglise keel	Isikliku kaitse vahendid.
	Tehnoloogiaõpetus	Helkur
7	inimeseõpetus	Kas riskid teel on õigustatud?
	Eesti keel	Miks juhtusid õnnetused teel.
8	ühiskonnaõpetus	Märgatavale riietusele esitatavad nõudmised
	füüsika	Auto juhtimise luba. Piirangud.
9	ühiskonnaõpetus	Liiklusseadus – lubatud kiirus. Piirangud.
		Liiklusseadus. Auto juhtimise keeld.
<i>Liikluses kehtivate normide järgimine ja teiste liiklejatega arvestamine.</i>		
1	loodusõpetus	Oma ohutuse ja ohutu käitumise tähendus, ohu põhjused, riskide ennetamine, ohutusvahendid, oskus abi leida.
2	inimeseõpetus	
3	inimeseõpetus	
4	kehaline kasvatus	Oskuste ja vilumuste arendamine konkreetses olukorras.

Klass	Õppeaine	Teema
5	inimeseõpetus	(Liiklustestid)
6	inimeseõpetus	
7	kehaline kasvatus	Liiklusseaduse kasutamine praktikas (juhiload, jalgratturiload, mootorratturiload).
8	kehaline kasvatus	
9	kehaline kasvatus	
Liikluseeskirjast lähtuvad õigused, kohustused ja vastutus.		
1	loodusõpetus	Ohutu teekond. Päästkeskus 112.
2	inimeseõpetus	Ohutu teekond. Päästkeskus 112.
3	inimeseõpetus	Jalakäija õigused ja kohustused.
4	kehaline kasvatus	Jalakäija ja jalgratturi õigused ja kohustused.
5	loodusõpetus	Jalakäija ja autojuhi õigused ja kohustused.
6	loodusõpetus	Liiklusseadus. Jalakäija, jalgrattur.
7	loodusõpetus	Liiklusseadus.
8	kehaline kasvatus	Liiklusseadus. Jalakäijate osalemisega õnnetusjuhtumi analüüs.
9	kehaline kasvatus	Liiklusseadus. Teadmiste rakendamine – olukorrad teel.

Läbivate teemade ja teemadevahelise intergratsiooni rakendamine

Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

- 1) õpikeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärgi;
- 2) aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;
- 3) valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;
- 4) läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;

5) korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

1. Läbiv teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine”

Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid.

1.1.Õpilast suunatakse:

- 1) teadvustama oma huve, võimeid ja oskusi, mis aitavad kaasa adekvaatse enesehinnangu kujunemisele ning haridustee jätkamisega seotud karjääriplaanide konkreetsemaks muutumisele;
- 2) arendama oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö- ja otsustamisoskusi ning teabega ümberkäimise oskusi;
- 3) arendama oskust seada endale eesmärke ning tegutseda neid ellu viies süsteemselt;
- 4) kujundama valmisolekut elukestvalt õppida ja kutseotsuseid teha ning tundma haridus- ja koolitusvõimalusi;
- 5) tutvuma erinevate ametite ja elukutsetega, nende arenguga minevikus ja tulevikus, tundma õppima töösuhteid reguleerivaid õigusakte ning kodukoha majanduskeskkonda.

Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” käsitlemine I kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine I kooliastmes aitab õpilasel kujundada positiivset hoiakut õppimisse ning toetab esmaste õpioskuste omandamist. Mänguliste tegevuste abil aidatakse õpilasel kujundada ning õppida tundma ennast ja lähiümbruse töömaailma, tuginedes õpilase kogemustele igapäevaelust. Õpilasele tutvustatakse erinevaid tegevusalasid ja ameteid, nende olulisust ning omavahelisi seoseid.

Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine II kooliastmes keskendub õpilase sotsiaalsetele ja toimetulekuoskustele, oma huvide ja võimete tundmaõppimisele ning arendamisele. Eesmärk on aidata õpilasel kujundada põhilisi õpioskusi, empaatiavõimet ning suhtlemis- ja enesekontrollioskusi. Õpilasele tutvustatakse erinevaid elukutseid ja töid ning nende seost inimeste individuaalsete eelduste ja huvidega.

Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” käsitlemine III kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes keskendub õpilase võimete, huvide, vajaduste ja hoiakute teadvustamisele, kujundatakse iseseisva õppimise oskus, mis on oluline alus elukestva õppe

harjumuste ja hoiakute omandamisel. Õpilasi juhitakse mõtlema oma võimalikele tulevastele tegevusvaldkondadele ning arutlema, millised eeldused ja võimalused on neil olemas, et oma soove ellu viia. Erinevate õppetegevuste kaudu võimaldatakse õpilasel saada ülevaade tööturu üldisest olukorrast ja tuleviku prognoosidest, erinevatest tööd eri tegevusvaldkondades ameti- ja kutsealadel ning kasutada seda infot nii tulevase õpitava eriala valimisel kui pikemaajalisel karjääri planeerimisel.

2. Läbiv teema „Keskond ja jätkusuutlik areng”

Läbiva teema „Keskond ja jätkusuutlik areng” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb 2 keskkonda ning väärtustab jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele.

2.1. Õpilast suunatakse:

- 1) aru saama loodusest kui terviküsteemist, inimese ja teda ümbritseva keskkonna vastastikustest seostest ning inimese sõltuvusest loodusressurssidest;
- 2) aru saama inimkonna kultuurilise, sotsiaalse, majandusliku, tehnoloogilise ja inimarengu erinevate tunnuste vastastikusest seotusest ning inimtegevusega kaasnevatest mõjudest;
- 3) väärtustama bioloogilist (sealhulgas maastikulist) ja kultuurilist mitmekesisust ning ökoloogilist jätkusuutlikkust;
- 4) arutlema keskkonnaprobleemide üle nii kodukoha, ühiskonna kui ka üleilmsel tasandil, kujundama isiklike keskkonnavalaseid seisukohti ning pakkuma lahendusi keskkonnaprobleemidele;
- 5) võtma vastutust jätkusuutliku arengu eest, kasutama loodussäästlikke ja jätkusuutlikku arengut toetavaid tegutsemisviise; hindama ning vajaduse korral muutma oma tarbimisvalikuid ja eluviisi.

Läbiva teema „Keskond ja jätkusuutlik areng” käsitlemine I kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine I kooliastmes tugineb õpilase kogemustele, igapäevaelu nähtustele ning looduse vahetule kogemisele. Õppe ja kasvatuse kaudu taotletakse õpilase keskkonnataju kujunemist, pööratakse tähelepanu kodu- ja kooliümbruse keskkonnaküsimustele ning tegutsemisviisidele, mille abil on keskkonnaprobleeme võimalik praktiliselt ära hoida ja lahendada.

Läbiva teema „Keskond ja jätkusuutlik areng” käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine II kooliastmes keskendub peamiselt koduümbruse ja Eesti keskkonnaprobleemide käsitlemisele. Arendatakse tahet osaleda keskkonnaprobleemide ärahoidmises ja lahendamises ning kujundatakse keskkonnavalast otsustamisoskust. Arendatakse

säästvat suhtumist ümbritsevasse ja elukeskkonna väärtustamist, õpitakse teadvustama end tarbijana ning toimima keskkonda hoidvalt.

Läbiva teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng” käsitlemine III kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes keskendub kohalike ning globaalsete keskkonna- ja inimarenguprobleemide käsitlemisele. Eesmärk on kujundada arusaama loodusest kui terviksüsteemist, looduskeskkonna haprusest ning inimese sõltuvusest loodusvaradest ja -ressurssidest. Õppemeetoditest on kesksel kohal aktiivõppemeetodid, rühmatööd, juhtumiuuringud, arutelud ning rollimängud. Õpitavad teadmised, oskused ja hoiakud loovad eeldused vastutustundliku ning säästva suhtumise kujunemiseks oma elukeskkonda ning eetiliste, moraalsete ja esteetiliste aspektide arvestamiseks igapäevaelu probleemide lahendamisel.

3. Läbiv teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus”

Läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele.

3.1. Õpilast suunatakse:

- 1) väärtustama ühiselu demokraatlikku korraldamist, koostööd, kodanikualgatus ja vabatahtlikkusel põhinevat tegutsemist ning konfliktide rahumeelset ja vägivallatut lahendamist;
- 2) olema algatusvõimeline ja ettevõtlik, kujundama isiklikke seisukohti ning neid väljendama;
- 3) tundma õppima ja kaitsma enda ja teiste õigusi ning mõistma nendega kaasnevat vastutust ja kohustusi; 4) mõistma avaliku, ettevõtlus- ja mittetulundussektori seoseid ning toimimist;
- 5) mõistma enda kui üksikisiku rolli ühiskonnas ning omandama oskusi osaleda otsustamisprotsessides; 6) mõistma ettevõtluse rolli ühiskonnas ning suhtuma positiivselt ettevõtlusse ja selles osalemisse.

Läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus” käsitlemine I kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on keskne saada koostöö ja ühiste otsuste tegemise kogemusi. Selle viisid on õpilaste vabatahtlik tegevus, nt talgutöö, ühisürituste korraldamine vms. Lähtudes paikkonna võimalustest, tutvustatakse õpilasele kodukandi ettevõtteid, noorteühinguid ja teisi vabatahtlikke organisatsioone või huvirühmi, kes korraldavad kogukonnas üldkasulikke tegevusi, milles õpilased saavad osaleda.

Läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus” käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel II kooliastmes on oluline toetada õpilase initsiatiivi ning pakkuda talle võimalusi ja abi ühisalgatusteks. Õpilasi innustatakse iseseisvalt tegutsema ühise eesmärgi nimel ning võtma sellega kaasnevat vastutust ja kohustusi. Oluline on suunata õpilasi leidma jõukohastele probleemidele loomingulisi lahendusi ning aidata neil kogeda koos tegutsemise kasulikkust ja vajalikkust.

Läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus” käsitlemine III kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes keskendub ühiskonna eri sektorite (avaliku, tulundus- ja mittetulundussektori) toimimisele ning nende seostele. Tähtsal kohal on riigi demokraatliku valitsemise korraldus ning üksikisiku või huvirühma osalemis- ja mõjutamisvõimalused kohaliku ja ühiskonna tasandi otsuste tegemisel. Kodanikualgatuse ning vabatahtlikuna tegutsemise mõistmiseks ja motiveerimiseks ning ettevõtlikkuse arendamiseks tutvustatakse õpilasele võimalusi osaleda tegevustes paikkonna hüvanguks ning teda julgustatakse neis tegevustes osalema.

4. Läbiv teema „Kultuuriline identiteet”

Läbiva teema „Kultuuriline identiteet” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri (rahvuskultuur) ja kultuurilist mitmekesisust (valdkonna-, ametlik-, klassiline, noorsoo jm kultuur, subkultuur ja kontrkultuur) ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.

4.1. Õpilast suunatakse:

- 1) mõistma ennast kultuuri kandjana, edasiviijana ja kultuuride vahendajana;
- 2) mõistma kultuuridevahelise suhtlemise ja koostöö tähtsust ühiskonna jätkusuutlikkuse kujundajana;
- 3) olema salliv ja suhtuma lugupidavalt teiste kultuuride esindajatesse ning nende tavadesse ja loomingusse, taunima diskrimineerimist;
- 4) tundma õppima ning väärtustama oma ja teiste kultuuride pärandit ja eripära, toetudes ühelt poolt erinevates õppeainetes õpitule ning seda üldistades, teiselt poolt ka omaalgatuslikult loetule, nähtule ja kogetule;
- 5) teadvustama ning tundma õppima mineviku ja nüüdisaja ühiskondade kultuurilist mitmekesisust;
- 6) omandama teadmisi kultuuride (sealhulgas eesti rahvuskultuuri) kujunemise ja vastastikku rikastavate mõjutuste kohta.

Läbiva teema „Kultuuriline identiteet” käsitlemine I kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on oluline pakkuda õpilasele võimalust osaleda oma kultuurikeskkonna tavades ja kogeda sellega seonduvaid emotsioone. Õpilasel aidatakse jõuda mõistmiseni, et teatud tavad ja kombes on omased teatud kultuurile. Õppe ja kasvatuses kujundatakse meie kultuuriruumis üldiselt tunnustatud käitumisharjumusi, toetatakse uudishimu uue ja erineva suhtes ning positiivset suhtumist sellesse. Õpilaste erinevaid kogemusi kokku viies saavutatakse üldpilt oma kultuurist ja selle kokkupuudetest teiste kultuuridega.

Läbiva teema „Kultuuriline identiteet” käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel II kooliastmes on tähtis kujundada positiivseid hoiakuid erinevate kultuuride ja inimeste suhtes ning vältida eelarvamusliku suhtumise kujunemist. Õpitakse respektima erisusi ja hindama neid kui kultuurilist mitmekesisust ning kultuuride vastastikuse rikastamise vahendit. Õppes ja kasvatuses leitakse võimalusi, kus õppija saab rakendada oma teadmisi ja oskusi omakultuuri tutvustamiseks näiteks koolide ja rahvusvaheliste projektide kaudu.

Läbiva teema „Kultuuriline identiteet” käsitlemine III kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel III kooliastmes on keskne aidata õpilasel mõista, et omaenda tugev kultuuriline identiteet toetab teda teistes kultuurides orienteerumisel. Õpilasele pakutakse erinevaid võimalusi omandada kogemusi ning süvendada teadmisi teistest kultuuridest, saada elamusi erinevatest kunsti- ja kultuurivaldkondade st, sealhulgas võimalust kaasa lüüa kohalike kultuurisündmuste ettevalmistamises ja läbiviimises.

5. Läbiv teema „Teabekeskond”

Läbiva teema „Teabekeskond” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskkonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaks võetud kommunikatsioonieetika järgi.

5.1. Õpilast suunatakse:

- 1) mõistma vahetu ja vahendatu sarnasusi ning erinevusi;
- 2) valima sobivat suhtlusregistrit ning sidekanalit olenevalt olukorrast ja vajadusest;
- 3) määrama oma teabevajadusi ja leidma sobivat teavet;
- 4) kujundama tõhusaid teabeotsingumeetodeid, mis hõlmavad erinevaid teavikuid ja teabekeskkondi;
- 5) arendama kriitilise tebeanalüüsi oskust.

Läbiva teema „Teabekeskond” käsitlemine I kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on keskmes õpilase igapäevane teabekeskond. Õpetaja abil ja kaaslaste toel harjutatakse kirjeldama oma tegevust teabekeskonnas. Õpilane õpib mõistma

temale suunatud teadete suhtluseesmärki ning eristama olulisi teateid ebaolulistest. Samuti harjub õpilane mõistma, millised seaduspärasused kehtivad privaatses ja millised avalikus ruumis, sealhulgas internetis. Läbiva teema rõhuasetused toetavad I kooliastmes inimeseõpetuse, emakeele ning teiste õppeainete kaudu toimuvat suhtlemisuskuste kujundamist. Õpilase eakohast meediakasutust arvestades pööratakse rohkem tähelepanu visuaalsele meediale ning visuaalse teksti analüüsile.

Läbiva teema „Teabekeskond” käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel II kooliastmes on käsitluse keskmes avalikus ja privaatses ruumis toimimise seaduspärasused ning põhiliste kommunikatsiooniformaatide tundmaõppimine. Õpilane harjub internetis liikudes eristama avalikku ja isiklikku sfääri ning valima selle põhjal õiget suhtlusviisi. Teise kooliastme jooksul harjutakse lugema ja kuulama uudist kui üht ajakirjanduse põhilist tekstiliiki, hindama selle kvaliteeti ning tuvastama uudises puuduvat teavet.

Läbiva teema „Teabekeskond” käsitlemine III kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel III kooliastmes õpitakse mõistma ja analüüsima meedia rolle ühiskonnas, sealhulgas majanduselus, ning kasutama meediat teabeallikana. Senisest olulisemaks muutub teabe usaldusväärsuse kriitiline hindamine, kuna õpilane hakkab leitud teavet järjest rohkem kasutama isiklike otsuste tegemiseks (nt õppimisvõimalusi valides). Õpetus ja kasvatus töös aitavad õpilasel mõista internetis leiduvaid võimalusi ja ohte ning ennast ja oma privaatsust kaitsta; iseseisev teabeotsing muutub õpilasele harjumuspäraseks. Läbiva teema käsitlemine loob võimalused analüüsida meediaga seotud problemaatilisi olukordi (eraellu sekkumine, väärteabe edastamine, huvide kahjustamine, kallutatud teabe edastamine vms).

6. Läbiv teema „Tehnoloogia ja innovatsioon”

Läbiva teema „Tehnoloogia ja innovatsioon” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.

6.1. Õpilast suunatakse:

- 1) omandama teadmisi tehnoloogiate toimimise ja arengusuundade kohta erinevates eluvaldkondades;
- 2) mõistma tehnoloogiliste uuenduste mõju inimeste töö- ja eluviisile, elukvaliteedile ning keskkonnale nii tänapäeval kui ka minevikus;
- 3) aru saama tehnoloogiliste, majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste uuenduste vastastikustest mõjudest ning omavahelisest seotusest;

- 4) mõistma ja kriitiliselt hindama tehnoloogilise arengu positiivseid ja negatiivseid mõjusid ning kujundama kaalutletud seisukohti tehnoloogia arengu ja selle kasutamisega seotud eetilistes küsimustes; 5) kasutama info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat (edaspidi IKT) eluliste probleemide lahendamiseks ning oma õppimise ja töö tõhustamiseks;
- 6) arendama loovust, koostööoskusi ja algatusvõimet uuenduslike ideede rakendamisel erinevates projektides.

Läbiva teema „Tehnoloogia ja innovatsioon” käsitlemine I kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes õpitakse tundma infotehnoloogia kasutamise põhivõtteid, vormistades arvutiga loovtöid. Soovitatav on kasutada eelkõige frontaalset õpetamismeetodit ning mängulisi arvutiprogramme. Tehnoloogia rakendamise võimalusi mitmekesistatakse foto või video tegemise ning mudelite ja makettide meisterdamise integreerimise kaudu õppetegevusse.

Läbiva teema „Tehnoloogia ja innovatsioon” käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine II kooliastmes põhineb eelkõige kooli ja õppetööga seonduvatel praktilistel ülesannetel, mis eeldavad tehnoloogia rakendamist erinevates ainetundides või huvitegevuses. Arvutipõhises õppes on soovitatav kasutada rühmatööd ja aktiivõppemeetodeid.

Läbiva teema „Tehnoloogia ja innovatsioon” käsitlemine III kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes kujundab IKT rakendamise pädevusi igapäevaelus ja õpingutes. Nende pädevuste kujundamiseks tuleb erinevate õppeainete õpetajatel lõimida oma ainetundidesse IKT rakendamisel põhinevaid meetodeid ja töövõtteid. Lisaks arvutiklassis peetud ainetundidele on III kooliastmes soovitatav kasutada nüüdisaegseid IKT vahendeid ka kodutööde ja õueõppe puhul.

7. Läbiv teema „Tervis ja ohutus”

Läbiva teema „Tervis ja ohutus” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele. a) Tervisekasvatuse põhineb õpilaste tervisega seonduvate teadmiste ja hoiakute ning sotsiaalsete toimetulekuoskuste arendamisel. Seda toetab tervist edendava kooli põhimõtete rakendamine koolis. b) Ohutuse valdkonnas õpetatakse käituma ohutult liiklus-, tule-, veeohu ja teiste keskkonnast tulenevate ohtude puhul ning otsima vajaduse korral abi.

7.1. Õpilast suunatakse:

a) tervise valdkonnas:

- 1) terviseteadlikkuse arenemisele, sealhulgas oma tervise ja turvalise käitumise väärtustamisele;

- 2) kasutama oma teadmisi, enesega toimetuleku oskusi ning üldisi sotsiaalseid oskusi enda ja teiste turvalisuse, sealhulgas turvalise koolikeskkonna kujundamiseks;
- 3) teadvustama oma otsuste ja käitumise ning selle tagajärgede seost tervise ja turvalisusega;
- 4) leidma ning kasutama usaldusväärset tervise teavet ja abiteenuseid;
- 5) teadvustama keskkonna mõju oma tervisele.

b) ohutuse valdkonnas:

- 1) tundma eri liiki ohuallikate ja ohtlike olukordade olemust ning nende võimalikku tekkemehhanismi;
- 2) vältima ohuolukordadesse sattumist;
- 3) kujundama turvalisele kooli- ja kodukeskkonnale ning liiklusohutusele suunatud hoiakuid ja käitumist; 4) omandama teadmisi ning oskusi ohu- ja kriisiolukordades tõhusalt käituda;
- 5) kujundama õiget liikluskäitumist, harjuma järgima liikluses kehtivaid norme ning arvestama kaasliiklejaid;
- 6) tundma õppima ja väärtustama liikluse ning ohutuse reeglitest tulenevaid õigusi, kohustusi ja vastutust.

Läbiva teema „Tervis ja ohutus” käsitlemine I kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes pannakse rõhk tervislike ja ohutute käitumisviiside kujundamisele. Õppija omandab eakohased 6 teadmised ja oskused seonduvalt tervise füüsilise, vaimse, emotsionaalse kui sotsiaalse tervise aspektiga ning kujuneb tervist väärtustav hoiak. Selles vanuses on tähtis, et õpilane mõistaks ohu olemust ja selle tekkepõhjusti oma igapäevases keskkonnas ning omandaks oskused käituda ohutult ja turvaliselt. Õppemeetoditest on rõhk jutustustel, aruteludel, rühmatöödel, demonstratsioonidel, rollimängudel ja käitumise modelleerimisel.

Läbiva teema „Tervis ja ohutus” käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema „Tervis ja ohutus” käsitlemisel II kooliastmes pööratakse teadmiste ja oskuste kujundamise kõrval tähelepanu eelkõige vastavasisuliste väärtushinnangute kujundamisele, õpetuse elulähedusele ja levinuma riskikäitumise ärahoidmisele (käitumine, millega kaasnevad nt vigastused, ohu tekkimine, alkoholi jt uimastite kuritarvitamine, suitsetamine, seksuaalne riskikäitumine, ebatervislik toitumine, vähene kehaline aktiivsus ja kehaline ülekoormus). Õppemeetoditest sobivad aktiivõppemeetodid, arutelu, rühmatöö, rollimängud ja demonstratsioonid. Õppetööd ainetundides saavad täiendada noortelt noortele meetodikal põhinevad tunnivälised projektid.

Läbiva teema „Tervis ja ohutus” käsitlemine III kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel III kooliastmes pööratakse tähelepanu tervist ja ohutust väärtustavate hoiakute kujundamisele ning tervisliku ja ohutu käitumise oskuste arendamisele. Õppemeetoditest on kesksel kohal aktiivõppemeetodid, diskussioon, juhtumianalüüsid, rühmatöö, uurimisprojektid ja rollimängud. Tähtsal kohal on ka õpilastega korraldatavad klassivälised ennetusprogrammid ning õpilaste maksimaalne kaasamine tervist edendavatesse ja ümbritseva turvalisust suurendavatesse tegevustesse.

8. Läbiv teema „Väärtused ja kõlblus”

Läbiva teema „Väärtused ja kõlblus” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kõlbeliselt arenenud inimeseks, kes tunneb üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

8.1. Õpilast suunatakse:

- 1) tunnustama väärtusi, kõlbelisi norme ja viisakusreegleid;
- 2) analüüsima süstemaatiliselt kõlbelisi norme ja väärtusi;
- 3) arutlema üldtunnustatud eetiliste printsiipide üle ja neid omaks võtma;
- 4) juhinduma oma käitumises neist põhimõtetest ning hindama iseenda ja kaasinimeste käitumist nende alusel;
- 5) osalema kollektiivi (klassi, kooli, huviringi jm) eetikakoodeksi ja käitumisreeglite väljatöötamises ning neid järgima;
- 6) reflekteerima nii iseenda kui ka kaasinimeste käitumispõhimõtete üle, kasutades kõlbeliste konfliktide lahendamise ning vastutustundlike valikute tegemise oskusi.

Läbiva teema „Väärtused ja kõlblus” käsitlemine I kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on rõhk iseenda tundmaõppimisel, heade kommete omandamisel ja sellise klassikollektiivi kujundamisel, kus peetakse oluliseks õiglust, ausust, hoolivust, sallivust, inimväärikust, lugupidamist enda ja teiste vastu, lubaduste pidamist ning demokraatlikku osalemist ja rahvuslikkust. Õppemeetoditest on esikohal töö jutustustega, rollimängud, arutelud ja õpetaja selgitused, mille vältel õpitakse oma kogemusi teadvustama ning oma tegutsemist jälgima ja reflekteerima.

Läbiva teema „Väärtused ja kõlblus” käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisega II kooliastmes teadvustatakse ja mõtestatakse kõlbelisi norme ning kujundatakse sallivust ja lugupidamist erinevate inimeste vastu. Erinevaid vaatenurki pakkuva

käsitluse kaudu taotletakse õpilase isiklike seisukohtade kujunemist humanistlike kõlbeliste normide taustal. Õpilase mõttearendustesse tuleks suhtuda paindlikult, jättes õpilasele võimaluse säilitada oma arvamus. Õppemeetoditest on kesksel kohal lugude analüüs, aktiivõppemeetodid, rühmatöö, konfliktsete juhtumite arutelu ning rollimängud. Õppevara kaudu tutvustatakse õpilasele positiivseid kõlbelisi eeskujusid ja ideaale. Igapäevases koolielus pakutakse võimalusi rakendada omandatud teadmisi.

Läbiva teema „Väärtused ja kõlblus” käsitlemine III kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes toob selgemalt esile väärtushinnangute ja kõlbeliste normide ühiskondliku ning ajaloolis-kultuurilise mõõtme. Erinevate maailmavaadete ja religioonide tutvustamisega (ajaloos ning tänapäeval) toetatakse sallivuse ja lugupidava suhtumise ning maailmavaatelistes küsimustes orienteerumise oskuste kujunemist. Eri allikatest teabe kogumisega, erinevates õppeainetes käsitletu ning kogemuste põhjal juhitakse õpilasi arutlema väärtuste ja kõlbelisuse teemade üle, võrdlema erinevaid seisukohti ja põhjendama oma seisukohti, pidades silmas eelarvamusteta, taktitundelist, avatud ja lugupidavat suhtumist erinevatesse arusaamadesse. Sobilik on teha uurimisprojekte, mis võimaldavad käsitleda küsimusi sügavamalt ja mitmekülgsemalt.

Õpikeskkonna mitmekesistamiseks kavandatav tegevus

(1) Õpikeskkonnana mõistetakse õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad. Õpikeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab õppekava alusväärtusi ja oma kooli vaimsust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone.

(2) Põhikool korraldab õppe, mis kaitseb ning edendab õpilaste vaimset ja füüsilist tervist. Õppekoormus vastab õpilase jõuvarudele.

(3) Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:

1) osaleb kogu koolipere;

2) luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatuses seotud osaliste vahel;

3) koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdõiguslikult, austades nende eneseväärikust ning isikupära;

4) jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;

5) märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu; hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest;

- 6) välditakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist;
- 7) ollakse avatud vabale arvamusevahetusele, sealhulgas kriitikale;
- 8) luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega;
- 9) luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;
- 10) luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel;
- 11) korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina, mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine;
- 12) korraldatakse koolielu lähtudes rahvusliku, rassilise ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtetest.

(4) Füüsilist keskkonda kujundades jälgib põhikool, et:

- 1) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on õppe seisukohast otstarbekas;
- 2) õppes on võimalused kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat ning õpilastel on võimalus kasutada kooliraamatukogu;
- 3) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
- 4) ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetilise väljanägemisega;
- 5) kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt.

(5) Õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume (sealhulgas kooliõues, looduses, muuseumides, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes) ning virtuaalses õpikeskkonnas. Selleks kavandab õpetaja õppeaasta alguses antud tegevused tööplaanis. Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kasutatakse erinevate fondide võimalusi õppeprojektide kirjutamise jaoks.

Loovtöö teemade valimise, juhtimise, koostamise ja hindamise kord III kooliastmes

(dokument „Loovtööde kaitsmise kord“

http://kannukakool.edu.ee/rus/info/documents/edu/Porjadok_zasity_i_provedeniya_TR-2015.pdf

Õpilaste arengu toetamise, õpetamise ja hindamise kord (dokument „Sillamäe Kannuka Kooli õpilaste arengu toetamise, õpetamise ja hindamise kord“

<http://kannukakool.edu.ee/rus/info/documents/edu/2015-programs/2015-Hindamine.pdf>

Hariduslike erivajadustega õpilastega õppetöö korraldamise põhimõtted, õpiabi osutamise kord (dokument „*Hariduslike erivajadustega õpilastega õppetöö korraldamise põhimõtted, õpiabi osutamise kord*“ http://kannukakool.edu.ee/rus/info/documents/edu/2015-programs/2015-Poryadok_Raboty_s_HEV.pdf)

Kärjääriteenuste korraldamine

Kärjääriteenuseid koolis osutab klassi kuraator üheskoos kooli, huvijuhi ja sotsiaalpedagoogiga õpilastele erinevates infotundides.

8.ja 9.klassis korraldab klassi kuraator koos huvijuhi ja sotsiaalpedagoogiga õppeasutuste kohta infotunnid ning ekskursioonid õppeasutustesse ja ettevõttesse.

Karjääriõppe eesmärgiks koolis on aidata õpilastel omandada teadmisi endast, töömaailmast, elukutsetest ja edasise õppimise võimalustest.

Karjääritöö hulka kuuluvad ka soovitusel vastava kirjanduse kugemise kohta ning õppeasutuste kataloogi tutvustamine, kus võib õpinguid jätkata pärast põhikooli lõpetamist.

Karjääri planeerimist toetab www.rajaleidja.ee.

Põhikooli lõpetaja:

- kujundab endast reaalselt pilti (huvid, võimalused, isikuomadused, väärtused, oskused);
- oskab hinnata oma eelistusi, soove ja võimalusi karjääri valimisel;
- huvitub haridustee jätkamise võimalustest, oskab sellest informatsiooni koguda;
- süstematiseerida ja analüüsida; valdab kohaliku tööturu kohta teadmisi;
- mõistab sidemeid elukutsete ja ametite vahel;
- mõistab sidemeid elukutsete ja eluviisi vahel;
- saab töömaailma ja õppimise muutmiste kontseptsioonist aru kogu elu kestel;
- oskab karjääri valimisel alternatiive näha.

Õpilase ja lapsevanema teavitamine ning nõustamine

Klassi- või aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele. Õpilase võimete ja annete kõrgeimale võimalikule tasemele arendamiseks tuleb põhikoolis selgitada välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valida sobivad õppemeetodid ning korraldada diferentseeritud õpet. Põhikool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde.

Põhikool nõustab vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises.

Põhikool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse.

Põhikool tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks õppeveerandi või poolaasta algul.

Õpilaste teavitamine

<i>Teabeallikas</i>	<i>Teabe liigid</i>	<i>Tähtajad</i>
Klassi kuraator	Teadmiste ja oskuste hindamise üldpõhimõtted	Õppeaasta algus
Internet – kooli veebileht	Teadmiste ja oskuste hindamise põhimõtted ja kord.	
E-kool	Kujundav hindamine Jooksev hindamine Kokkuvõttev hindamine Kontrolltööde läbiviimise tähtajad Teemad, kodused ülesanded Õpetajate märkused	
Aineõpetajad	Õpilase teadmiste, oskuste ja arengu põhimõtted (mida ja millal hinnatakse, hindamise vorm) Õpilase hinded	Veerandi esimene tund; õpilase nõudmisel; Pärast kirjaliku töö läbiviimist; jooksvad hinded

Lastevanemate teavitamine

<i>Teabeallikas</i>	<i>Teabe liigid</i>	<i>Tähtajad</i>
Klassi kuraator	Teavitamine õpilase arengust Oskuste ja teadmiste hindamise üldpõhimõtted	Vähemalt üks kord aastas (arenguevestlusel) Õppeaasta algus; lapsevanema nõudmisel
Klassi kuraator	Juhul, kui lapsevanemal puudub võimalus / soov oma lapse koolis käimist ja õpitulemusi jälgida, teavitab klassi kuraator tulemustest kirjalikult.	kord kuus
Internet – kooli veebileht Aineõpetajad	Kogu info hindamise kohta Kujundav hindamine Jooksev hindamine Kokkuvõttev hindamine Kontrolltööde läbiviimise tähtajad	

<i>Teabeallikas</i>	<i>Teabe liigid</i>	<i>Tähtajad</i>
E-kool	Tunniteemad, kodused ülesanded Kujundav hindamine Jooksev hindamine Kokkuvõttev hindamine Kontrolltööde läbiviimise tähtajad Teemad, kodused ülesanded Õpetajate märkused	

Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

Kooli üritusi kajastatakse kooli õppeaasta üldtöplaanis. Õppealajuhataja või huvijuht kooskõlastab õpetajatega ürituse läbiviimise kohta ja aega.

Õpetaja koostab igaks õppeaastaks tööplaani, kus kajastab õppetundide jaotamist teemade kaupa, läbivate teemade ja pädevuste realiseerimist, tunnivaheliseid seoseid, kooliväliste tundide läbiviimist. Plaani esitatakse õppealajuhatajale ning seda võib vajaduse korral korrigeerida õppeaasta lõpus. Plaani täitmisel mõtleb õpetaja teiste õpetajatega koostöö peale.

Igaks õppeaastaks koostatakse klassi tööplaan, milles kajastatakse klassi üritused. Plaani esitatakse huvijuhile ja seda võib vajaduse korral korrigeerida õppeaasta lõpus. Plaani täitmisel mõtleb klassi kuraator teiste klasside ja õpetajatega koostöö peale.

Kooli juhtkond, aineõpetaja, klassi kuraator teavitavad kuu lõpus kooli kalendrisüsteemi teel (Google kalender) üritustest, mis toimuvad tulevas kuus koos ürituse toimumisaja, -koha ja korraldajate nimetamisega. Erandjuhtudel viiakse ürituste kalendrisse kooskõlas kooli juhtkonnaga muudatusi.

Koolikalendris on:

- eksamid, eksamielised tööd, tasemerööd, loovtööde kaitsmine
- riiklikud, linna ja kooli õppeaineüritused
- õpilaste olümpiaadideks ettevalmistamine
- õpilaste kooliüritustel osalemine ja korraldamine, tunniväline tegevus
- riigi- ja linnaprojektid
- õppekursioonide, matkate, loengute, kohtumiste jm korraldamine ja läbiviimine
- Õpetajate kursuseõpe
- Remonditööd õpperuumides
- Koosolekud, õppenõukogud, meetodilised nõukogud, hoolekogud, õpilasnõukogud, lastevanemate koosolekud, vestlused

- Kooli dokumentatsiooni vormistamise ja esitamise tähtjad.